

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan sveder, izimaj nedelje in praznike ter velja po pošti in prejemanju za avstro-ogerske dežele na vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 80 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za ostanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se ostanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravištvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. vse administrativne stvari.

Pred vseslovenskim shodom.

Vseslovenski shod vrši se bode dne 14. tega meseca in mi mu želimo najboljšega uspeha. S točkami dnevnega reda se strinjamo, pričakujemo pa, da se po posameznih govornikih nasvetovane resolucije še pred shodom po časnikih razglasé. Nekaj pa smemo zahtevati po vsi pravici, in zategadelj govorimo danes o vseslovenskem shodu.

Da naj je ta shod uspešen, treba pred vsem, da se vrši v najlepšem soglasju, in da se opušta vse, kar bi to soglasje motilo. Dolžnost posameznih govornikov je toraj, da se tako pri govorih, kakor pri resolucijah vestno ogibljuje vsake besedice, ki bi lahko žalila to ali ono stranko. Vsaka taka beseda prav lahko izostane, ker se bodo razpravljala vprašanja, o kojih smo itak vsi jedini, in koja se nikakor ne bodo reševala v deželni zboru Kranjskem, temveč jedino le na Dunaji. Brez vsake težave se bode torej doseglo potrebno soglasje na vseslovenskem shodu, če bodo le posamezni govorniki to hoteli.

Svarili bi pa prav odločno proti temu, da bi se morda ta ali oni govornik, zapeljan po neznanem glasilu znanih dveh deželnih uradnikov, spuščal v tako imenovano „slogo“, ter na vseslovenskem shodu razpravljal o posebnih kranjskih razmerah, češ, da ima vseslovenski shod pred vsem tudi nalogo, rešiti vprašanje, kako naj se dožene izjedinjenje na Kranjskem. Točka, ki bi se pečala s to zadevo, se ne nabaja na dnevnem redu, in pripravljani odbor na vseslovenski shod je v tem oziru prav pametno ukrenil, da je izključil razpravo o slogi, in da je z dnevnega reda sploh vse izključil, kar bi na shodu kalilo soglasje in jedinstvo. Tudi bi bilo jako čudno, da bi vseslovenski shod zašel na tiste steze, po katerih sedaj krevljata zgoraj omenjena deželna uradnika, koja dežela prej kot ne samo zategadelj plačuje, da hujkata proti deželnim odbornikom in sploh proti celému svetu. Koliko je kurat Koblar, od tedaj ko ga je narodna stranka vrgla iz svoje srede, s svojim delovanjem dosegel na korist slogi, to se lahko s petimi prati na roki preračuni. In če

bi se po tistem kvedru, s kojim omenjeni slaboglasni duhovnik sedaj okrog seba suje in brska, hoteli na vseslovenskem shodu „sloga“ vatvarjati, potem vemo že naprej, da se mora shod izjaloviti, in da ne bode dosegel družega uspeha, nego da bode dan zborovanja dan rogoviljanja in prepira. To je treba dobro premisliti in posebno bratom ob mejah, kojim neslane tirade „Slovenskega Lista“ tu in tam ugačajo — na Kranjskem ta list itak nima nikacega upliva — prav toplo na srce polagamo, da naj ne prihajajo na vseslovenski shod z namenom, v pravico spraviti vprašanje, je li na primer naš list še kristijanski, ali ne? S takimi bedarijami ne sme nikdo priti na vseslovenski shod, in naj si je z Gorotana, ali iz Istre. Začul bi se takoj oster in odločen odpor, in „sloga“ bi bila tudi na vseslovenskem shodu pokopana! To pa bi od srca obžalovali, ker v resnici želimo temu shodu, kojega je naš list že s pričetka z vso vnamo zagovarjal, kolikor mogoče največ ljubezni, jedinstva in sadu! —

V Ljubljani, 3. septembra.

Vlada in večina. „Fremdenblatt“ piše z ozirom na izjavo desnice, da smatra svoj adresni načrti in posej za svoj program: Z jednako pravico treba opozoriti na to, da je izražen program vlade v prestolnem govoru, katerega se grof Baderi drži. Pogoji složnega delovanja večine s kabineto bi bil torej le ta, da se adresa in prestolni govor izjedinita. „Vaterland“ pa piše, da se ni nadejati bistvenih izprememb v vladnem programu. Izpremenile se bodo le sredstva in pota, s katerimi vlada svoj program izvrši.

Hrvatske razmere, kakoršne so sedaj pod neslavno vladno grofa Khuen-Hedervaryja, zde se celo Nemcem škandalozne. „Frankfurter Ztg.“ obseja z najtrpejšimi besedami vladno Hedervaryja ter deželnozborsko večino. „Fr. Ztg.“ pravi, da ima opozicija nedvomno večino naroda za seboj, in da bi bila prava sreča za Hrvatsko, ako bi prišla vlada dežele v roke sedanje opozicije.

Car Nikolaj II. je bil, tako poročajo poljski in ruski časopisi, v Varšavi tako sprejet kakor še

noben car. Mesto je bilo čarobno nakiteno, postavljena je bila šestorica slavočokov, pri katerih so pričakovale carja in carice kmetske, delavske, rokodelske, trgovske in druge deputacije. Do 16.000 šolskih otrok se je udeležilo sprejema. Pred cerkvami je stalo zbrano duhovništvo v svečanem ornatu in s cerkvenimi zastavami. „Novosti“ pišejo, da so obsegale deputacije do 15.000 ljudi. S programom Poljakov, ki je bil objavljen v Peterburškem, poljsko pisnem časopisu „Kraj“ in ki zahteva, naj dovoli car, da morejo Poljaki nemoteni gojiti svoj jezik, svoje običaje ter svojo vero, s tem programom se strinjajo Poljaki v vsem ozemlju Visle. Poljski časopisi povdarjajo, da je prihod carjev v Varšavo poročstvo nove dobe, popolne sprave mej Poljaki in Rusi. Varšavska „Niva“ piše, da vračajo Poljski ljubezen z ljubeznijo, in da naj bo car osvedočen, da ga obdajajo sami ljubeči Poljaki.

Francozi so sprejeli Feliksa Faureja z največjim sijajem. Muzička je vaklikala: „Živela Rusija! Živela Francija!“ — postavljen je bil tudi krasen slavalok z napisom: „A Felix Faure“. Kakor triumfator se je vozil Faure skozi neštete množice po krasno okičenem mestu. Zvečer je bilo vse mesto razsvetljeno. Po noči pa je okoli 800 ljudi pred opero demonstriralo proti Nemčiji, vpilo: „Pereat Bismarck! Pereat Viljem!“ ter je hotelo iti z zastavo pred nemško poslaništvo razsajat. Policija je demonstrante razgnala. Pri prihodu Faureja je počila pred Magdalensko cerkvijo bomba, ki pa ni napravila nobene škode. Faure je sedaj najpopularnejši mož na Francoskem.

Katoliški shod v Landshutu je pogrel v posebno bombastični resoluciji izgubljeno vladarstvo papežev ter željo, raj bi se dala papežu iznova vsa nekdanja moč in veljavnost. Nu, take resolucije so k sreči le udarec po vodi! Predsednik dr. Bachem je ponosno povdarjal, da zavzema v velikonemški politiki katoliški centrum najuplívnejše mesto. Zanimiva pa je izpoved, da so katoliški znanstveniki jako zaostali za drugimi. Tudi baron Hertling je trdil, da se šopiri v katoliški znanosti preveč do-

LISTEK.

Nove krize.

Piše Zlogonski.

(Dalje.)

II.

Izvanredno važnost za eksistenco malega naroda ima študujoča mladež. Pri nas, kjer je žalibog tako pičlo narodnega premožaja, je zlasti duševna moč ono, kar nas vzdržuje. In če je ni dovolj, ni se bati pogina: samo treba koncentrovati razum na bistvena moderna vprašanja, torej, kakor dandanes stvari stoje, dvigniti z vsemi sredstvi materialni blagostan, kakor tudi duševni nivo ljudstva.

Dijaki visokih šol morali bi radi tega biti korenitega teoretičnega ter praktičnega izobraženja. Tega jim pa ne daje univerza. Škodili bi sami sebi, če bi to tajili. Univerza pripravlja vsakogar za njegov specialni obrt, za drugo ji ni mar. Seveda pri nas, ki smo večinoma proletarci, je obrt kot podlaga eksistenci glavna reč; in prav tako: *primus est esse, tunc philosophari*. Toda za občni blagor je to hlastanje, to nekritično in nezrelo rigorozovanje velik nedostatek. Zatorej prof. Masaryk ognjevitó opominja češko dijaštvo, naj

ne pozabi spopolnjevati svojih jednostranskih študij. To pa je težko; mora se biti na univerzi in videti, koliko se zahteva za izpite, da se razume, kako težko, da ne rečem, skoro nemogoče je akademiku, zlasti proletarskemu, izobraževati se korenito ter harmonično.

Po naših nazorih poklicana bi bila filozofija v ožjem smislu, katera bi vsem visokošolcem ponujala globoko občo izobrazbo, moderno svetovno naziranje, znanstveno moralo in religijo. Ali filozofija na avstrijskih vsučiliščih je šepava. Ko ne bi bilo Masaryka na češki, in morebiti še kakih dveh na nemški praški in dunajski univerzi, moral bi se človek res rogati v lice celi naši oficijalni filozofiji. To so dlakocepci in pigmeji, pa ne modroslovci!

Treba torej, da si iz take zagate pomagajo dijaki več ali manj sami. Akademski društva imajo sicer v programu, spopolnjevati vsestransko izobrazbo. Ali žal, da je to le v programu in premalo v uresničenju, kar se dá čisto dobro tolmačiti iz splošnih, gori kratko označenih neugodnosti, koje je težko premagati.

Za zgradbo znanstvene filozofije in modernega svetovnega naziranja treba je posebne naklonjenosti k obširnemu vprašanju, duševne energije, samostalnosti in poleg zdravja — denarja. Po našem

mnenju še ni filozof oni, ki se pridno pili za modrijana na oficijalnem katedru; filozof je oni, ki skušava vse platí, jasne in temne strani zamotnega in razburkanega življenja ter ki potem v samoti reflektuje o opaženem s trezno mislečim duhom in z vročim srcem.

Razvidno je, da ni igrača biti pravi filozof. Ali mogoče se nam zdi, da bi imel vsak izobraženec globlje in jednotnejše svetovno naziranje, nego je v obče imajo. Vzdrāmiti se nam je iz mlačnega indiferentizma, zapustiti nam liberalizem, v kolikor je zastarel, in jednostranski materializem, gorati za širje človečanske in slovanske ideje!

III.

Temu je že skrajni čas pri Slovencih. Glejmo, kako daleč so pred nami drugi narodi, tudi slovanski! Kakih 10 let se pri Čehih kar giblje novih višjih idej, cele krize so nastale mej njimi, in to blagodejne krize. Kakor po burni nevihti, po gromu in blisku iznova oživimo ter srkamo vase krepilni kisik, tako prinesejo tudi krize v duševnem in političnem življenju novega, omlajajočega ozona. Ne bojmo se kriz! Gorje, ako kriz ne bi bilo, ko bi gnili v stari kavem miru naprej! Pridi nevihta,

mišljava „Halbbildung, die mit von der Wissenschaft erborgten Bröcken prunkt und auf die Massen zu wirken sucht.“ Baron torej priporoča nemškimi katolikom, naj bodo v znanstvu temeljitejši in svobodnejši. Isto velja tudi za avstrijske „katoliške“ znanstvenike Mahničevega kalibra!

Vojna v Indiji. Boji ob severni meji Indije postajajo za Angleže vedno opasnejši. Afridi so zavzeli že dve trdnjavi ob Khaibarskem prelazu, trdnjavo Maude, trdnjavo Ali Meadschid, pa še blizu afganska meje stoječo trdnjavo Lundi Kotal. S tem so Angleži izgubili važen dohod v indijske doline. Angleži nimajo še vseh čet zbranih, niti niso dobili še vsega provijanta. Radi tega hoče general sir Robert Low še dva tedna počakati. Takrat bo tudi ugodnejše vreme. General kani posamezne ustaške rodove posebej premagati.

Novi pojavi na polju gospodarstvene zgodovine.

(Piše Vladimir Levec.)

II.

Staroslovanska župa.

V nadaljevanju omenjene svoje ocene Lippertove „Socialgeschichte Böhmens“ je dr. Peisker razvil novo teorijo o staroslovanski župi in županih, ter, kakor je vsaj naše mnenje, tudi to kočljivo vprašanje končno rešil. Ker g. pisatelj opira svojo teorijo posebno na vire iz naših slovenskih (spodnještajerskih) krajev, menili smo, da je na mestu, na kratko naznaniti Slovincem rezultate tudi te Peiskerjeve razprave.

Če češki viri kažejo zaznamenovati celokupnost naroda, pravijo: 1219... qui a clero et sapientis terre et universo populo... omenjajo torej duhovščino, župane in ves ostali narod. Da so ti češki župani najvišje češko plemstvo, primates populi, to je zdaj dogmatično, a o postanku tega stanu se ni vedelo dozdaj nič, in da se ta razloži, se je treba ozirati tudi na izvenčeške vire.

V Mišnju (Meissner) naštevajo nam listine narodne sloje na naslednji način: eldesten ali župani, Knechte ali wihssci, zmurdi, lazzi, heyen. Za nas pridejo v poštev samo župani in zmurdi. Beseda smrd prihaja od korena smrd, ki v vseh slovanskih jezikih pomeni smrad (Gestank), znači pa poljedelca. Komu pa poljedelec smrdi? Samo o medu, saj vemo, da se še zdaj Bedun kot prost sin pride na vso moč izogiblje vasem, kakor bi tam vladala kuga. Stari Nemci pa, ki so v naskoku vzeli n. pr. lepo rimsko vilo, pustili so jo, da razpade in stanovali rajši na prostem ali pa si stavili slabo kočico. Ravno tako je slovanski poljedelec smrd ali smrd res — sit venia verbo — smrdel slovanskim nomadom — županom. O smrdih in njihovem položaju nam podajata lepa poročila Nestor in Ruskaja Pravda, a župane nahajajo v večjem številu samo v stari Karantaniji, posebej na južnem Štajerskem. Tu nam je ohranjen iz l. 1265. zapisnik posestev deželnega kneza, takozvani „Rationarium Styrie“, ki nam podaja za zgodovino staroslovanskih družbenih razmer in stanov neprecenljive podatke. Iz tega zapisnika in iz nekega saligrajskega urbarija za Brežice in Svinico iz l. 1309 vidimo, da pride na jednega župana povprečno 3-64 kmetov, oziroma da je 40% zemlje v rokah županov in 60% v rokah kmetov. Župani so torej tu tako gosto nasejani, da se ne moremo ubraniti prepričanju, da imamo pred sabo velik sloj naroda, ki je nekdanj gospodaril čez ostale,

pridi kriza, naša rešitev! V gibanju je življenje, in potencovano gibanje je boj! Na kravega, ampak vendar živega boja duha si želimo, ne revolucije mečev in pušk, ampak revolucije duhov in idej!

Nove, rešilne, slobodne ideje so se presadile, zlasti po uplivu prof. Masaryka, tudi mej Jago slovine. Z veliko radostjo smo pozdravili Slovenci v Pragi izhajajočo „Hrvatska Misao“, katera stoji po svojih načelih na višini prave znanstvene revije. Vsaj meni je srce novega poguma zaigralo, ko sem prvič v svojem življenju čital iz peresa akademično izobraženega Hrvata takošne besede: „Sbi so nam brati, jeden smo narod i s Slovenci, ne grčimo si z glupim fanatizmom bornega življenja v veselo krutega izsesovalca — sovražnika!“

Toda ta revija ne utemeljuje slovanskega bratoljubja na utopičnem idealizmu, ne, realni principi, železne sile materialnega življenja ji narekujejo v daljni perspektivi človeško bratoljubje v obče, za zdaj pa, ko igramo zapadni Slovani žalostno ulogo političnih proletarcev ter sužnjav, se poteza za slovansko, v prvi vrsti za jugoslovansko vzajemnot na podlagi socialne znanosti. Slična program razvija „Narodna Misao“ v Beogradu. (Konec prih.)

sedaj pa — po nemški osvojitvi — bil samo še privilegovani. Da je bil župan nekdanj nomad, kažejo še doneski, ki jih je moral plačevati grajščinski gospod, ker obstoje navadno v živini, mej tem ko drugi kmetje plačujejo v denarju in v žitu. Torej še v 13. stol. je bil župan pretežno živinorejec — nomad.

Ti podatki so podrti sedanje mnenje, da je bil župan a priori vaški predstojnik in vaški sodeik, — da je pozneje to postal, da je iz privilegovanega vaščana nastal vaški sodnik, o tem ni dvoma, a kakšne so bile posamezne stopnje v tej premembi, to bo treba še proučiti.

Kaj pa so imeli župani opraviti? Tudi tu nam daje omenjeni saligrajski urbarij popoln odgovor. Pri dveh vaseh stoji opomba: et villa que habet aratrum tenetur arare officiali dies tres. Kakšne razmere so to bile, če niti v vseh vaseh ni bilo pluga, kako so obdelavali zemljo? Odgovor: Z rovnico v roki so razrili kos zemljišča, na katerem so bili prej gozd in grmovje požgali, in v pepel so sejali; žetev je bila zaradi gnojilne moči pepelove obilna, otrebljeni kos zemlje je bil torej lahko zelo majhen. Na taki zemlji je bil plug neraben, ker je vendar še ostalo preveč kamenja in korenin in bilo nemogoče, na takem ozemlju plug premakniti z mesta.

Če je plodovitost otrebljenega zemljišča ponehaval, opustili so je popolnoma in kje drugodi otrebili novo. Na starem pa so pasli in polagoma se je zopet zaraslo z gozdom.

Tako je nastal v gospodarstvu nekakšen turnus, po vrsti se je moralo trebiti zdaj to, zdaj ono zemljišče, za red v tej povratni vrsti pa je moral skrbeti župan, nekdanj sam gospodar vse pokrajine, zdaj samo privilegovani kmet, ki pa je bil še vedno, kakor njegovi davki kažejo in kar smo že omenili, pred vsem živinorejec.

Ni dvoma, da so bili ti živinorejci (župani) v času, predno so si Nemci osvojili slovanske pokrajine, proindiviso gospodarji ogromnih pašnikov, ki so se zvali župe. Obubožanim rojakom so ti župani dovolili, da na njihovem zemljišču na popisani način sejejo žito, ter zato plačujejo gotove doneske. Ko so pa Nemci osvojili deželo in seveda zase zahtevali kar največ tal, naselili so tudi te nomade — župane in vsakemu dali dvoje kmetij (Hfe), mej nje pa so naselili v prej navadenem razmerju poljedelce ter županom dali gospodarstveno administrativno nalogo, da nadzirajo omenjeni način obdelovanja zemlje, takozvano požigalno gospodarstvo (Brand- oder Brennwirtschaft, Schwandwirtschaft, Raubbau), ki je bilo v začetku našega stoletja in je morda še zdaj v navadi v nekaterih spodnještajerskih krajih.

To so v kratkih črtah glavne poteze nove teorije. Kdor nima nobenih predodgovor, kdor ne šteje mej takozvane „staroveške preroke“, ki verujejo in prisezajo na absurdni zelenogorski rokopis, kdor z mirno dušo premostriva to vprašanje, oni mora priznati, da je nova teorija vsaj v glavnih potezih resnična in pravilna. Oni „staroveški preroki“, katere sem ravno omenil, ki prezirajo vse dokaze za nepristnost obeh starih (?) čeških rokopisov, oni seveda bodo klicali novi teoriji: Anathema sit! — a upajmo, da ostanejo v manjšini!

Dodatek.

Opomba. Svojemu referatu sem pridejal zbirko tehniških terminov iz gospodarstvene zgodovine — prvi začetek slovenske terminologije na tem polju. Nabiral sem besede večinoma po Pletersniku ovm slovarju.

Dorfmark, kotár, rja.*) — Feldmark, pluzina. — Herrneunde (sratura), poplužje (češko: popluží). — Esch, Zelze, Flu, Feld, dör, óa. — Brache, praha; brach liegen, v prahi, neobdelano ležati. — Gewende, obračis, czára. — Hufe, kmetija. — Morgen, Joch, jutro. — Feldeintheilung, razdel, óa. — Rundling (slovanski tipus vsi), okroglijaj. — Dorfeomunio, Geföferschaft, mir.** — Reiftheilung, reifdeeling, mensuratio nova agrorum, premena. — Gewanne, poljina. — Acker, Loos, njiva. — Anwandacker, glávina (češko: hlavina). — Almendegemeine Mark, gmajna. — Gewannenhufe, poljinska kmetija. — Hofstat, dvorec. — Rodhufe, Rotthufe, trebilna kmetija. — Rodeland, lazovina, trebež. — Waldhufe, gozdna kmetija. — Marschhufe, blatna kmetija. — Rodehaken, trebilna rovniča. — Dreifelderwirtschaft, gospodarstvo po treh oborih. — Brennwirtschaft, požigalno gospodarstvo.

Toliko zadostuj za danes; morda priobčim obširnejšo terminologijo s stvarno razlago drugodi.

*) Beseda znači v slov. po Pletersniku: Bezirk, District; v gornjem pomenu jo poznajo Slovaki in v znanstveno terminologijo so jo sprejeli tudi Čehi.

**) Beseda je ruska; mej slovanskimi narodi se je ta gospodarstvena oblika samo mej Rusi samostojno razvila.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. septembra.

— (Osebnosti.) Predsednik notarske zbornice, gosp. dr. Jernej Zupanec je z ozirov

na svojo visoko starost resigniral na notarijat in vzel zajedno dopust. Začasni njegovim namestnikom je imenovan not. kand. g. Karol Pleiweis.

— (Pravnikov izlet v Kamnik.) Radi nepričakovanih ovir, preloži se ta izlet na nedoločen čas, kar naj blagovole gg. člani društva „Pravnik“, ki so se za ta izlet že oglasili, blagohotno na znanje vzeti.

— (Klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“) prosi vse člane, kateri mislijo povodom desetletnice hrvatskega kluba „Sokol“ potovati v Zagreb, naj se zberó jutri, v soboto 4. t. m. ob 2 uri popoldne v čitalnični kavarni v „Narodnem domu“ na pomenek. Želeli je, da bi bil klub pri bratskem slavlju v Zagrebu kar mogoče številno zastopan.

— (Pevsko društvo „Slavec“) priredi v nedeljo dne 5. t. m. mali popoldanski izlet v Domžale. Zbirališče na državnem kolodvoru ob 1/2. uri. V Domžalah v gostilniških prostorih gospe H. Jerman petje in prosta zabava. Gostje dobro došli.

— (Trgovsko pevsko društvo.) Pripravljani odbor vabi vse člane trgovskega stanu, ki se za to prepotrebno društvo zanimajo, naj pridejo jutri zvečer v čitalnično kavarno v „Nar. domu“. Poročalo se bo o dosedanjem delovanju in razpravljalo o načrtu pravil, katera bi se potem takoj vladi predložila v potrditev.

— (Vojaške vaje.) Danes je odpotovala druga brigada pod vodstvom generala Sterzija iz Ljubljane na vojaške vaje okoli Celja. Tudi zapovednik 3. voja podmaršal Succovaty je odpotoval.

— (Meteorologično mesečno poročilo.) Minoli mesec, veliki srpan se je skoz in skoz počeno obnesel, bil je vroč, a vendar ne preveč suh. Opažovanja na termomeru dajo povprek v Celzijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 14.7°, ob dveh popoldne 23.9°, ob devetih zvečer 18.2°, iz katerih števil se dobi 18.9° kot srednja zračna temperatura tega meseca, za 0.2° nad normalom. — Opažovanja na tlakomeru dajo 735.3 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 0.5 mm pod normalom. Mikrih dni bilo je vsega skupaj 12, padlo pa je 139.7 mm dežja. — Mesec pričena z nizkim zračnim tlakom in jugozahodnim vetrom, dne 2. bila je popoldne kratka navihita, šele zvečer je delj časa deževalo; tudi 3. je sem ter tje rosilo, kar pa je zračni tlak hitro naraščal, se je vreme razjasnilo. Imeli smo na to pet lepih, gorkih dni. Dne 8. je jel zračni tlak pojemati, nebo se je proti večeru preobleklo in od devete ure ponoči naprej do tleh popoldne drugega dne je neprenehoma deževalo; dne 9., kjer je prišla zjutraj luna najbliže zemlji, padlo je 44.6 mm dežja (največ). Temperatura se je tega dne zelo znižala in tudi 10., sv. Lovrenc, bil je hladen dan, pa solnce je pridobilo spet svojo moč, tudi zračni tlak je šel na kviško in dosegel 11. zjutraj 739.6 mm (najvišje). Visoko tlakomerovo stanje se je držalo nekaj dni, zrak je bil suh in vroč, zjutraj je stala navadna lahka megla; toda 15. je jel zračni tlak zopet pojemati. Dne 16. se je megla zjutraj zgostila v kratek dež in potem se je nebo ob jugozahodnem vetru preobleklo in popoldne rosilo; več dežja je padlo 17. dopoldne; 18. in 19. sta bila dva vroča dneva, zjutraj je stala megla, a od devete ure naprej je bilo nebo jasno ko ribje oko. Dne 19. je termomer kazal v senci 28.5° (največ). Pa prišlo je kmalo drugače; že omenjenega dne je pihal popoldne precej močan zahodni veter, zračni tlak je padal in 20. potem je razgrajala huda nevihta od najmanjših dopoldne do treh popoldne. Vseled te nevihte je šla temperatura nekoliko nazaj, dne 22. zjutraj do 10.1° (najnižje). Oselej ostanejo jutra sploh bolj hladna, pozna se že upliv prihajajoče jeseni, kajti noči so se že precej zdaljšale in dnovi se močno krčijo. Dne 23. je kazal tlakomer ob poldne 730.0 mm (najmanj), zvečer potem je bila kratka nevihta, deževalo pa je v pozno noč. Ostali dnovi tega meseca bili so lepi in suhi, prav ugodni za spravljaje otave, ki je je letos obilo; na pokošanih travnikih pa se je naselil bledi podlesak, znanilec jeseni.

— (Zdravstveno stanje v Ljubljani.) Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 22. do 28. avgusta kaže, da je bilo novorojencev 24 (= 35.64‰), umrlih 26 (= 38.61‰), mej njimi je umrl za škariatico 1, za tifusom (legarij) 1, za jetiko 5, za vnetjem soplčnih organov 2, za želodčnim katarom 4, za različnimi boleznimi 13. Mej njimi je bilo tujecev 5 (= 19.2‰), iz zavodov 8 (= 30.7‰). Za infekcijskimi boleznimi so obbolele, in sicer: za škariatico 1, za tifusom 4, za vnetjem 3 osebe.

— (Umrli) je 31. avgusta v Toplicah znanil in čislani zdravnik g. Avgust Kulavica v starosti 61 let. Pokojnik si je za povzdigo Toplice pridobil veliko zaslug. Bil je dolgo let najemnik kopališča in župan, ustanovil je gasilno društvo in napravil vodovod. N. v. m. p.!

— (Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu avgustu 1897. je 263 strank vložilo 24.230 gl. 5 kr., 93 strank vzdignilo 15.911 gl. 19 1/2 kr., torej več vložilo 8318 gl. 85 1/2 kr., 9 posojil se je izplačalo 2250 gl., stanje vlog 403.658 gl. 72 1/2 kr., deparni promet 58917 gl. 84 1/2 kr.

— (Mestna hranilnica v Radovljici) V mesecu avgustu t. l. je 135 strank uležilo 32.160 gl. 93 kr., 70 strank vzdignilo 19.067 gl. 47 1/2 kr., 22 strankam se je izplačalo posojila 13.018 gl., stanje vlog 284.899 gold. 22 kr., denarni promet 98.023 gl. 52 kr.

— (Iz Radovljice) se nam piše: Jutri, v soboto zvečer bo v Hadovernikovi restavraciji vrtni koncert, pri katerem bo svirala zdravniška godba z Bleda.

— (Trboveljsko pevsko in tamburaško društvo „Zvon“) priredi v nedeljo dne 5. septembra t. m. pod kotelcem gosp. Jagra veselico. Vzpored: 1. Farkaš pl.: „Oj Hrvati, oj junaci!“, udarjajo tamburaši. 2. Pozdrav gostom. 3. Volarič: „Novinci“, moški zbor. 4. Aškerc: „Mi vestajamo!“, deklamuje gospica Micika Molova. 5. Bartel: „Vesec narodnih pesni“, udarjajo tamburaši. 6. Bucka s petjem: „Dva gospoda pa jeden sluga“, uprizorijo domači diletantje. 7. V. G. Brož: „Na valovih jadranskega morja“, udarjajo tamburaši. 8. Volarič: „Slovenski svet, ti si krasni!“ poje moški zbor. 9. V. G. Brož: „Pokladne vragolije“, udarjajo tamburaši. 10. Dr. G. Ipavc: „Oslaku“, poje kvartet. 11. V. G. Brož: „Uspomen na zlatni Prag“, udarjajo tamburaši. 12. Volarič: „Zvečer“, poje moški zbor. 13. V. G. Brož: „Balkanska jeka“, udarjajo tamburaši. Prosta zabava. Začetek ob 3 uri popoldne. Vstopnina za osebo 30 kr., za družino 60 kr. Ker je namenjena polovica čistega dohodka društvenim potrebam, polovica pa družbi sv. Cirila in Metoda, se rado darnosti ne stavijo meje.

— (Kako se Spodnji Štajar pripravlja za Pruse.) Pod tem zaglavjem prijavil je dolejš „Slov. Gospodar“ vrsto člankov, kateri zaslužijo najintenzivnejšo pozornost. Tako piše v danes došli številki med drugim: „Pod vlado deželnega šolskega nadzornika Rožeka se je germanizovalo, kolikor se je po zvižaci dalo. Če se je kak krajni šolski svet upiral, sukal se je zakon, seveda na krivično stran, tako dolgo, da so nazadnje močje krajnega šolskega sveta umolknil in je obveljala Rožekova oziroma deželnega šolskega sveta. Kar se ni ukazalo, za to so skrbeli okrajni šolski nadzorniki, ki so bili brez izjeme nemškega mišljenja. Ta doba je bila za nas huda. Rožek je šel v zasluženi pokoj, in nasledil ga je nadzornik Jarz, sicer Nemec, pa mož stroge pravdnosti in solidne učenosti. Nadzornik Jarz je takoj izprevidel, čemu imajo naše južnoštajerske šole le služiti, in smilili so se mu otroci, in smilil se mu je narod. Ko je Rožekovim okrajnim šolskim nadzornikom čoha potekla, poskobel nam je par naših nadzornikov, in ni oviral, da so se naši otroci izobraževali v svoji materinščini. Sicer so učni načrti ostali, kakoršni so bili, in tudi vsa notranja uredba je ostala nedotaknjena, ali s slovenskimi otroki smeli so učitelji postopati človeški, to se pravi, smeli so tudi misliti, da je šoli višji namen, nego popravljanje nedolžne slovenske dece. Nemški pa so se otroci v tej dobi od učiteljev, ki so blagega Jarza bili spoznali, več naučili, nego poprej in poznej. Ali našim Prusakom v njih pekleniki strasti ni mar za resnične vspehe, njim je le za gošbo, za ščuvanje, zato, da narod zaženejo v ono strast, v kateri bi naj bil slep in gluh za vse, kar je pametno, blago in avstrijsko domoljubno. Zato so si izmislili, da imajo po naših slovenskih mestih, trgih in selih sploh se ustanoviti poleg starih dvojezičnih šol trdo nemške. Deželni šolski svet jim je z veseljem ustrejel in nastale so v Vojniku itd. trdo nemške šole, ti kmet pa plačuj! Ne mislite, da bi se bilo v dvojezičnih šolah nam Slovencem v prid kaj izposenilo, marveč nastavljali so se še na nje najhujši sovražniki slovenstva in šole so se razkričale kot slovenske šole — nam v zasme. Ker Jarz slov. učitelj in slovenskih otrok ni hotel daviti, moral je iti s Štajerskega. Blagemu možu blag spomin! Prišel je Linhart, že poprej znan kot strasten nemški politik. Linhart je brezobzirno krut sovražnik Slovencev, zato pa srčen prijatelj onega Kordona, ki je duša pruskemu gibanju v Mariboru in urednik „Märburger Zeitung“. Linhart je še hujši od Rožeka. Tako hudo za slovensko štajersko šolstvo ni bilo nikdar, kakor je sedaj. Ta mož sicer šole deluje tri leta, ali jeden letnik „Slovenskega Gospodarja“ bi ne obsegel vseh „dobrot“, ki nam jih je ta mož že storil. Zato zabeležimo le jednega zadnjih „blagih“ činov. V Konjicah je poleg slovensko-nemške šole tudi trdo nemška. Na slovensko nemški je večina v učiteljskem osebju nemškega mišljenja. Lahko si je misliti, kako ti delujejo. Ali vendar je prišel od deželnega šolskega sveta ukaz, da se imajo otroci v prvem razredu (t. j. v prvem šolskem letu) naučiti toliko nemščine, da je od drugega razreda (t. j. od drugega šolskega leta) naprej

učni jezik lahko nemški. Tako se nam godi. In za golo raznarodovanje, za popravljanje, za nečloveško mučenje ubogih otrok, silijo se stariši, da stavijo draga poslopja, dočim njim samim dež curlja na posteljo, in se kruto kaznujejo, če otrocičev ne pošljejo vsak dan — v pekel. Pravičnost, kje si! — Opozarjajoč na te članke se nehote vprašujemo: Kako, da se take in jednake reči niso že prej ožigosale? Nečemo nikomur nič očitati, ali utis imamo, da si slovenski bratje na Štajerskem ne bodo pomagali, dokler ne bodo uprizorili viharjev.

— (Ormoška moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda) priredi ob priliki svoje desetletnice v nedeljo, dne 5. septembra 1897. slavnost. Vzpored: Ob 10. uri popoldne slovesna maša v mestni cerkvi. — Ob 3. uri popoldne izvanredni občni zbor: a) Pozdrav in poročilo predsednikovo; b) Poročilo tajnikovo; c) Poročilo blagajnikovo; d) Slučajnosti. — Koncert ob 5. uri popoldne. I. Pozdrav predsednika; II. Slavnostni govor; III. Deklamacija; IV. Petje: 1. Ipavc: „Bodi zdrava domovina“, moški zbor; 2. Hubad: „Škrjanček poje žvrgoli“, mešani zbor; 3. Ipavc: „Nezakonska mati“, samospev za bariton spremljevanjem glasovirja, poje g. dr. Bela Stubeč; 4. Hubad: „Ja pa davi slanica pala“, mešani zbor; 5. Vilhar: „Na goro“, dvospev s spremljevanjem glasovirja; 6. Hubad: „Bratci veseli vsi“, mešani zbor; 7. Savin: „Poslednje pismo“, samospev za bariton s spremljevanjem glasovirja poje gospod dr. Bela Stubeč; 8. Sattner: „Na planine“, mešani zbor z bariton solo. — Med posameznimi točkami koncerta svira godba. Izvanredni občni zbor vrši se v čitalnični dvorani ob 3 uri, koncert pa na vrtu gosp. A. Kalchbrennerja ob 5. uri popoldne. Vstop h koncertu 30 kr. za osebo, za kmete 20 kr.

— (Brzjavke s slovenskim tekstom) Trgovsko ministerstvo je odredilo, da se mora pri poštnih uradih, ako se kaka brzjavka odla v slovenskem jeziku, na vsak način vporabiti tiskovina z nemško slovenskim predtiskom. V to svrbo se je ta tiskovina z dvojezično vsebino ravnokar založila. Da se lažje preprečijo težave, se je ob enem poštним uradom naročilo, v slovenskem jeziku pisane brzjavke z besedico „slovenisch“ ali pa „slov.“ oznanjati.

— (Nič več veteranov!) Piše se nam s Koroškega: Našim „veteranom“ več ne ugaja staromodno imenovanje „veteran“; oni iščejo drugo, lepo domče ime. Pred nekaj dnevi so se vršili pogovori med delegati različnih veteranskih zvez, kjer se je dokazovalo, da je beseda „veteran“ slabo ime, kajti večina članov le tri leta aktivno služi, in je v starosti od 25—30 let. Poleg tega je pa „veteran“ tudi tuji beseda. Priporočajo se, kakor se je ponekod v Nemčiji to že storilo, da bi se tako društvo imenovalo „društvo vojščakov“ ali pa „združenje odsluženih vojakov“. O tem se bode razgovarjalo v posameznih kornih zborovanjih. — Kdaj se bodo pa slovenski „veterani“ prekrtili in kdaj uvedli — slovensko vefevanje?!

* (Tat v častniški uniformi) V sredini minolega meseca se je pripetilo v spalnih vozovih avstrijskih železnic mnogo tatvin. Med tem, ko so potniki spali, ismaknil jim je nekdo denarja in dragotine. Vse izkanje pa je bilo brezuspešno. Vlada tega se je polastilo železniških ravnateljstev veliko vznemirjenje. Končno pa so začeli sumiti tatvin nekega nadporočnika, ki je veliko potoval. In res izbazalo se je, da je ta nadporočnik tat. Na Dunaju so ga te dni zaprli, pa dognali, da je tat vojaški begunec, naveden infanterist bosenskega polka z imenom Mladen Varišić.

* (Klas ga je zadržal.) Ritmojster v p. baron Felitzsch, posestnik na Waltershausenu se je izprehajal po svojem polju ter se igral s klasom med ustnicami. Tedaj pa mu je ušel klas v usta in v grlo. Vse operacije poklicanega zdravnika niso močnemu in zdravemu baronu pomagale: zadržal se je.

Književnost.

— Salonska knjižnica. — I. zvezek tega A. Gabrščekovga podjetja prinaša na XVI + 320 straneh pod skupnim naslovom: O te ženske! Novele in črtice. Spisal Fran Govékar — te spise: Predgovor izdajatelj. — Predgovor pisatelja. — Primo loco. — Dr. Strnad. — Te punice, te punice! — Dávica. — Institutka. — V mraku. — Pavlina. — O te ženske! — Čena elegantno broširanemu zvezku 1 gl. — Pisatelj je zbral na povabilo založnika — kakor v vvodu sam pravi — nekaj „skromnih prevencev“, ki so bili pred leti objavljeni večinoma v „Slovenskem Narodu“ in v „Edinosti“. Tudi neprijavljene črtice datirajo še iz prejšnjih časov ter kažejo vsled tega vse bolj ali manj seveda še sledove začetništva. Vender so vsi Govékarjevi prevenci prav zanimivo in zabavno čtivo. G. A. Gabršček prinese v II. zvezku dvoje H. Ibsenovih dram. Lepo podjetje toplo priporočamo.

— „Slovanska knjižnica“. — Dne 15. okt. izide trojni snopič, ki prinese slovanu čitajočemu občinstvu roman Pavline Pajkove: „Slučajni usode“. Obsegal bo okoli 280 str. To knjižno podjetje dovrši s tem romanom že četrto leto svojega življenja. Žal, da se mora boriti z velikimi neprilikami, največ pa z nezadostno gnetno podporo, ki je še vedno prav neznatna. In vendar je „Slovanska knjižnica“ vsaj deloma odstranila sušo na polju naše pripovedne književnosti!

Brzjavke.

Dunaj 3. septembra. Danes je tudi pododsek izvrševalnega odbora desnice dognal svoje delo. Ob 10. uri dopoldne so se sešli vitez Jaworski, grof Dzieduszycki, dr. Herold, grof Sylva-Tarouca, grof Falkenhayn, baron Dipauli, dr. Šusteršič, Barwinski in Popovici, ter so, vsak v imenu svoje stranke, formulirali svoje postulate. Ti postulati so bili pripoznani kot skupna zahteva vseh, desnici pripadajočih strank, in se kot taka notificirajo danes popoldne ministerstvom predsedniku. Ob 1. popoldne je bila seja zaključena. Člani izvrševalnega odbora desnice odpotujejo nocoj domov.

Dunaj 3. septembra. Popolna jedinstvo in solidarnost desnice se je danes še utrdila vsled izjave grofa Badenija napram odpolancem mladočeskega kluba, dr. Heroldu, dr. Pacaku in dr. Stranskemu, kateri so zahtevali, naj se v celi državni upravi izvede popolno narodna ravnopravnost. Badeni je obširno razložil svoj namen in naznanil, da je že sklenjeno, poddržati češko gimnazijo Matice školske v Opavi, in da so v proračun postavljeni posebni krediti za češko tehniko in za češko vseučilišče.

Praga 3. septembra. Na shod odpolancev čeških mest, kateri se bo vršil prihodnjo nedeljo, pridejo tudi zastopniki veleposelnikov. Konec septembra se snidejo zaupniki mladočeske stranke, katerim bode vodstvo poročalo o delovanju stranke v drž. zboru.

Praga 3. septembra. Mestna občina plzenska toži poslanca Vratnega, ker je trdil, da je občina uprizorila izgrede proti Nemcem v Plznu.

Carigrad 3. septembra. Turški listi izjavljajo, da se je posredovanjem ruskega carja že dosaglo popolno soglasje glede vseh pogojev grško-turškemu miru.

Narodno-gospodarske stvari.

— Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani. (Dalje.) VIII. Zbornični svetnik Franc Omerša poroča o jednaki prošnji Matvéja Dobide iz Lesc. Občna je izjavila, da ne namerava postaviti javne tehnice, in tudi ne ugovarja, ako se dovoli napraviti preslico, kateri je dokazal sposobnost za tak posel v smislu ministerskega ukaza z dne 12. okt. 1876, drž. zak. št. 126. Ker hiša, pri kateri bo tehnica, posebno ugodno leži za stranke iz Bohinja, Bleda in Zgoranj Gorij, in ker bi po mnenju odsekovec lahko obstajalo v Lescab dvoje enakih naprav, zato nasvetuje odsek z ozirom na priprejani prošnji naveden: Slavna zbornica naj podpira prošnjo. — Predlog se vsprejme.

IX. Zbornični podpredsednik Anton Klein poroča o računskem zaključku zbornice, potem o pokojninskem zakladu zborničnih uradnikov in služb. in o ustavnem zakladu za onemogle obrtnike za l. 1896. Vse račune so pregledniki v nadrobno pregledah in v redu našli. Dohodki zbornice s pristojbinami za znanke in v zvezi z znesku 60 goldinarjev so znašali 8222 gl. 9 kr. Če prištejemo temu začetno blagajnično imovino v znesku 2565 gold. 64 kr., znašajo dohodki skupaj 10.787 gold. 73 kr. in ako odštejemo stroške v znesku 8953 gl. 16 kr. tedaj je znesla blagajniška imovina koncem decembra 1896. l. 1834 gl. 57 kr., katere je bila razna 77 kr. plodovno naložena. Zastali zbornični prispevki so znašali koncem decembra 812 gl. 12 1/2 kr. Računski zaključek pokojninskega zaklada kaže dohodkov 20.894 gl. 58 kr. in stroškov 3194 gl. 5 kr., torej končnega premoženja 17.700 gl. 53 kr. Od teh je naloženih pri obrtnem pomočnem društvu 5151 gl. 80 kr. na 10.000 se glasi jedna vinkulovana papirna renta, na 1500 gl. pa jedna 4% kronska renta in na 1000 gl. jedno 4% dolžno pismo kranjskega deželnega posejila, 48 gl. 73 kr. pa je v ročni blagajnici. Premoženje se je v poslovnem letu pomnožilo za 1170 gl. 39 kr. Računski zaključek ustanovnega zaklada za onemogle obrtnike kaže dohodkov 5530 gl. 91 1/2 kr. in stroškov 608 gl. 47 1/2 kr., tedaj je premoženja 4922 gl. 44 kr. (Dalje prih.)

Narodno zdravilo. Tako se smé imenovati bolesi utešujoče mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano „Moll-ovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici 90 kr. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 2 (97-12)

Poslano.*)

Gospodu **Frančič-u**, kot načelniku obrtne zadruge v Črnomlju.

Podpisani odbornik obrtne zadruge za sodnijski kraj Črnomelj se usojam Vas, gospod načelnik, pozvati tem potom in Vas vprašati, zaradi česa nisem bil k prvi odborovi seji pozvan kot odbornik. Protestiram proti sklepom prve odborove seje.

Prosim odgovora tem potom. Vsakemu svoje pravo!

Vinica, dne 31. avgusta 1897.

(1310) **Ivan Flajnik**,
odbornik.

*) Za vsebino tega spisa je uradništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Listnica upravnštva.

Gosp. Kelc, Novaštifta: Hvala! Živeli!

Iz uradnega lista.

Izvršilne ali eksekutivne dražbe: Antona Žitnika posestvo v Mali Račni, cenjeno 2670 gld., dne 6. septembra in 6. oktobra v Ljubljani.

Antona Palčiča zemljišča v Igi vasi, cenjena 2283 gld. 50 kr. in Martina Kosmača zemljišče v Bukovcu, cenjeno 915 gld., obe dne 6. septembra in 6. oktobra v Ložu.

Neže Sterlekar v Št. Juriju pri zemljišču Janeza Sterlekarja ml. vključena tirjatev 400 gld., dne 6. septembra in 20. septembra v Ljubljani.

Alojzija Kramaršiča zemljišče v Žužemperku, cenjeno 640 gld. in Frana in Marije Lavrič zemljišče v Moravi, cenjeno 1140 gld. 50 kr., obe dne 6. septembra in 7. oktobra v Žužemperku.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 1. septembra: Berta Aybel, delavčeva hči, 2 meseca, Hranilnična cesta št. 6, driska.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

September	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
2.	9. zvečer	735.1	19.5	sr. jzah.	jasno	
3.	7. zjutraj	735.4	15.5	sl. vzjvzh.	jasno	0.0
"	2. popol.	734.0	28.8	sr. jzah.	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 20.8°, za 4.1° nad normalom.

Dunajska borza

dne 3. septembra 1897.

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 35 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 " 35 "
Avstrijska zlata renta	124 " 60 "
Avstrijska kronska renta 4 1/2%	101 " 85 "
Ugarska zlata renta 4%	112 " 40 "
Ugarska kronska renta 4%	99 " 85 "
Avstro-ugarske bančne delnice	950 " "
Kreditne delnice	366 " 50 "
London vista	119 " 65 "
Nemški drž. bankovci za 100 mark	54 " 65 "
50 mark	11 " 73 "
20 frankov	9 " 62 "
Italijanski bankovci	45 " 15 "
G. kr. cekini	5 " 54 "

Dne 2. septembra 1897.

4%, državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	159 gld. — kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	189 " 50 "
Dunavska reg. srečke 5% po 100 gld.	129 " — "
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	99 " 40 "
Kreditne srečke po 100 gld.	198 " — "
Ljubljanske srečke	22 " 50 "
Rudolfove srečke po 10 gld.	26 " — "
Anglo-avstr. banke po 200 gld.	165 " 50 "
Tramway-drž. volj. 170 gld. a. v.	461 " — "
Papirnat rubelj	1 " 28 1/4 "

Zadnji teden v Ljubljani.

Cirkus Henry

na triyogelnem travniku poleg Lattermannovega drevoreda.

Danes v petek, 3. septembra, ob 8. uri zvečer:

Zadnji High-Life-večer

v tej sezoni. Rendez-vous finega sveta. Skrbno sestavljen vzpored.

Velik manevar, jezdi 6 dam in 6 gospodov. — Gostovanje I. dunajske damske kapele. — Predzadnjokrat Robert-vrag, velika sijajna pantomima. — Nastop serpentinske plesalke sign. Cottrelly.

Vse podrobnosti povedó dnevni listi.

V soboto: Predstava. V nedeljo: Predzadnji dan v Ljubljani. V ponedeljek: Nepreklicno zadnja predstava.

Predprodaja za vse sedeže od 10. ure dopoldne do 6. ure zvečer v glavni zalogi tobaka na mestnem trgu.

(1316)

Ravnateljstvo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Potrjim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je moj iskreno ljubljeni, nepozabni soprog, gospod

Avgust Kulovic

praktični zdravnik in hišni posestnik na Toplicah, skoz več let tukajšnji župan in načelnik kraj. šolskega sveta, ud novomeškega okrajnega cestnega odbora, ustanovitelj prostov. gasilnega društva na Toplicah itd.

po dolgotrajni in mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, danes dne 31. avgusta ob 9. uri na večer, star 61 let, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v četrtek, 2. t. m., ob 5. uri popoldne.

Nepozabnega pokojnika priporočam v pobožno molitev in blag spomin.

Toplice, dne 31. avgusta 1897.

Josipina Kulovic

(1322)

soproga.

K začetku šol!

Izvrstna hrana in stanovanje

za dijaka ali gospodičino na Dunaji pri boljši slovenski uradniški rodbini. Dunaj, IV., Weyringergasse 30a, II, 6, L M (1319-1)

5 stanovanj

se odda s 1. novembrom t. l. na Poljanski cesti št. 72.

Natančneje se izve pri Eliji Predovt-u, na Poljanskem trgu št. 5. (1238-5)

Komi

v trgovini z mešanim blagom, posebno v železnini dobro izurjen, dobi takoj službo pri (1304-3)

Antonu Ditrichu v Postojini.

Samoprodajo za Kranjsko ima

Fran Čuden (566-19)

v Ljubljani, na Mestnem trgu hiš. šte. 25.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. junija 1897.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.). (962-201)

Proga iz Trbiža.

Ob 12. uri 5 min. po noči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; des Selthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregence, Gurth, Genevo, Paris, des Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 min. zjutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; des Selthal v Solnograd, des Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Pizenj, Marijine var, Heb, Francove var, Karlove var, Prago, Lipsko. — Ob 11. uri 50 min. dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 min. popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno des Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregence, Gurth, Genevo, Paris; des Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Pizenj, Marijine var, Heb, Francove var, Karlove var, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 39 min. popoldne obojni vlak v Lesce-Bled, (le ob nedeljah in praznikih). — Ob 7. uri 46 min. svedec obojni vlak v Lesce-Bled.

Proga v Novo mesto in v Kočevje.

Ob 6. uri 15 min. zjutraj mešani vlak. — Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak. — Ob 8. uri 30 min. svedec mešani vlak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Proga iz Trbiža.

Ob 5. uri 53 min. zjutraj obojni vlak s Dunaja via Amstetten, Solnograda, Lince, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Paris, Genevo, Gurth, Bregence, Inmosta, Zella ob jezeru, Ljubna, Celovec, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 55 min. zjutraj obojni vlak v Lesce, Bleda. — Ob 11. uri 20 min. dopoldne obojni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Paris, Genevo, Gurth, Bregence, Inmosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovec, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 min. popoldne obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovec, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 min. svedec obojni vlak s Dunaja via Amstetten in Ljubno, in Lipekega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Lince, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovec, Pontabla. — Ob 10. uri 25 min. svedec obojni vlak in Lesce-Bleda (le ob nedeljah in praznikih.)

Proga iz Novoga mesta in iz Kočevja.

Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak. — Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak. — Ob 8. uri 35 min. svedec mešani vlak.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.) v Kamnik.

Ob 7. uri 28 min. zjutraj, ob 3. uri 5 min. popoldne, ob 6. uri 50 min. svedec, ob 10. uri 35 min. svedec. (Poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.) iz Kamnika.

Ob 6. uri 55 min. zjutraj, ob 11. uri 8 min. dopoldne, ob 8. uri 30 min. svedec, ob 9. uri 55 min. svedec. (Poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Dijaki

se vzamejo na hrano in stanovanje. — Naslov: Gospa Železnikar, Marije Terezije cesta št. 1, III. nadstropje na desno.

Trgovski pomočnik

star 19 let, izurjen v manufakturi, želi svojo sedanjost službo premeniti.

Ponudbe naj se pošiljajo na upravnštvo „Slov. Naroda“. (1268-7)

Učenec

za trgovino z mnogovrstnim blagom, se vzprejme pri Ferd. Hlebš-u v Kranju. (1307-2)

Baraka

na pol zidana, Pred Prulami št. 1, proda se takoj.

Tam se bode do dne 8. septembra t. l. tudi prodajalo starinsko blago.

Več se izve pri Francu Remškarju, Pred Prulami št. 1, do dne 8. septembra t. l. (1281-3)

Učenec

z dobrim spričevalom, zmožen slovenskega in nemškega jezika, vzprejme se takoj v specerijsko prodajalnico. Učenec z dežele ima prednost. (1300-2)

Kje? pove upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

„Goriška ljudska posojilnica“

razpisuje mesto

uradnika.

Ponudbe s spričevali naj se stavijo do dne 15. septembra t. l. (1318-1)

Razglas.

Št. 30.477.

Pri podpisnem magistratu vršila se bode pri poslopu zaklada meščanske imovine zaradi oddaje kleparskih del

dne 6. septembra 1897

zaradi oddaje krovskih del pa

dne 7. septembra 1897

javna pismena ponudbinska razprava, vsakokrat ob najmanjših dopoludne v pisarni mestnega stavbinskega urada, kjer so tudi drugi pripadajoči načrti, proračuni in pogoji ter drugi pripomočki ob navadnih uradnih urah vsakemu na upogled razgrnjeni.

Ponudbe, v katerih je navesti jednotne cene in na njihovi podlagi proračunene skupne zneske stroškov dotičnih del, je izročiti zapečatene in s 5% nim vadijem opremljene, do določene ure.

Ponudbe, katere ne bodo povsem ustrezale predpisom, in pa take, ki bodo prekasno vložene, se ne bodo jemale v poštev.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

23. dan avgusta 1897.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.